

Taigametsäsahanhen kansainvälisen hoitosuunnitelmien toimeenpano

Photo Asko Kettunen

Euroopan hanhitoimintaohjelma

- European Multispecies Goose Management Platform on AEWAn uusi toimintaohjelma koordinoituun hanhikantojen hoitoon.
 - Luoteis-Euroopan hanhien levähdys- ja talvehtimisalueet sekä kannanhoidon kipukohdat ovat pitkälti päällekkäiset.
 - Tavoitteena on saavuttaa ja säilyttää elinvoimaiset sekä järkevät kannat lyhytnokka- ja **taigametsähanhen hoitosuunnitelmien toimeenpanolla** ja laatia meri- ja valkoposkihanhelle hoitosuunnitelmat.
- Muuttoreitin tason kannanhoito on nyt oikeasti alkanut.
- Hanhikantojen hoidon puitteissa toimintaa kokeillaan ja kehitetään ja kokemusten perusteella laajennetaan kattamaan muitakin lajeja Euroopassa.
 - Riistavesilintujen kannanhoidon ja metsästyssääntelyn perusteet ja menetelmät ovat pitkälti yhteneväisiä, ja Platformilla saavutetaan merkittäviä säästöjä kun joka lajille ei tarvitse rakentaa omaa toimintamallia.

Euroopan hanhitoimintaohjelma

- Toimintaohjelmassa on kolme päätoimijaa.
 - 1) Päätöksenteko tapahtuu kansainvälisessä työryhmässä, missä on edustajat osapuolimaista sekä keskeisistä sidosryhmistä.
 - 2) Toinen päätoimija on datakeskus, joka kerää seurantatiedot eri maista, laatii yhteenvedot ja metsästyskestävyyden mallinnukset päätöksenteon pohjaksi.
 - 3) Kolmannen päätoimijan muodostavat mukana olevat maat, jotka vastaavat riistatiedon tuottamisesta datakeskukselle ja toteuttavat metsästysverotuksen omilla alueillaan niissä raameissa, mitä kansainvälisesti on sovittu.
- Lue lisää Euroopan hanhitoimintaohjelman perustamisesta:
<http://www.unep-aewa.org/en/news/next-steps-agreed-establishment-european-goose-management-platform-under-aewa>

Euroopan hanhitoimintaohjelma pähkinänkuoressa

AEWA Sihteeristö koordinoi

Hanhitoimintaohjelman kansainvälinen työryhmä

- Päätöksenteko metsästysverotuksesta ja muista asioista

Päivitetty
verotusmalli

Toiminnan
ohjaaminen

Datakeskus

- Kokoaa seuranta ja saalistiedot
- Päivittää verotusmallin

Seurantojen koordinointi

Riistatietoa
Kannan koko ja saalis

Päätöksentekijät

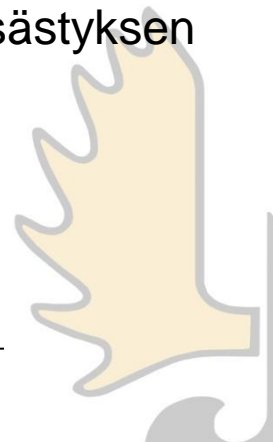
Metsästyskiintiöt

Suomi, Ruotsi, Tanska

- Taigametsähänhen seuranta. Kannan koko ja saalis sekä kaularengastukset
- Metsästys kansallisen kiintiön mukaan ja riittävän tarkka saalisseuranta (määrä sekä tundra ja taigametsähänhien osuudet)

Taigametsähanhen kannanhoidon uusi aika

- Vuosikymmeniä on puhuttu muuttavien riistalintujen koko muuttoreitin käsittävästä suunnitelmallisesta metsästyksestä. Nyt sitä tehdään käytännössä, ja taigametsähanhi on ensimmäinen laji Suomessa jota muuttoreitin kannanhoito koskee.
- Taigametsähanhikanta on kuitenkin vasta alkanut elpymään, ja metsästystä rajoitetaan lähivuosina edelleen voimakkaasti jotta pesimäkanta vahvistuu kestäväksi metsästystä.
- Jos lähivuosina kanta kasvaa tavoitteeseen ja tieto Suomen pesimäkannasta tarkentuu, ovat perusteet taigametsähanhen metsästyksen rajoitetulle avaamiselle pesimäalueella olemassa.

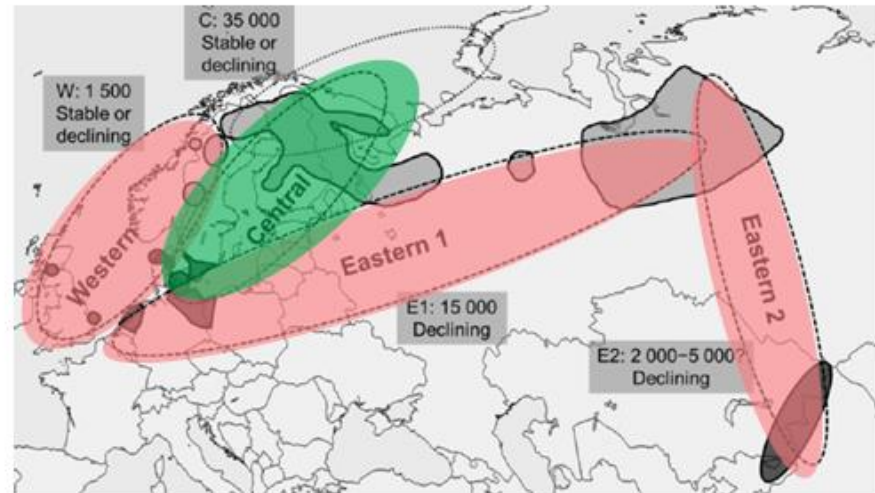

Taigametsähanhen kannanhoidon uusi aika

- Euroopan hanhitoimintaohjelman 1 työryhmäkokous pidettiin Ruotsin Kristianstadissa joulukuussa 2016.
- Kokouksessa sovittiin taigametsähanhen kansainvälisen metsästyssäätelyn perusprosessit ja muuttoreitin tason metsästyskiintiön jako kansallisiksi kiintiöiksi.
- Merkittävää oli metsästyskieltojen sopiminen Itäisille ja Läntiselle kannanhoitoalueelle.
 - Itäisten kannanhoitoalueiden metsähanhikantojen tilasta ei ole tuoretta tietoa, mutta oletuksena on taantumien jatkuminen.
 - Läntisen kannanhoitoalueen populaation on pieni, noin 1500 lintua, ja se on jo aiemmin ollut kokonaan rauhoitettu.
- Keskisen kannanhoitoalueen osalta päätös siirrettiin 2. kokoukseen kesäkuussa 2017, jotta käytössä olisi tuore kanta-arvio tammikuulta 2017.

Taigametsähanhen kannanhoidon uusi aika

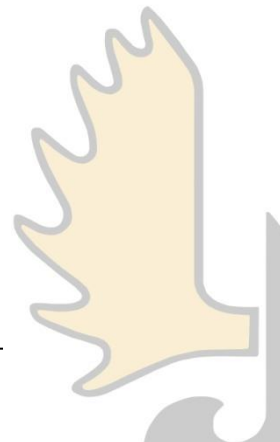
- Euroopan hanhitoimintaohjelman 2. työryhmäkokous pidettiin kesäkuun puolivälissä 2017 Kööpenhaminassa.
- Kokouksessa tehtiin historiallinen päätös, kun Suomi, Ruotsi ja Tanska sopivat taigametsähanhen kestävästä ja tavoitteellisesta metsästyksestä kannanhoitoalueella.
- Ensimmäistä kertaa Euroopassa käynnistyy taantuneen riistavesilinnun sopeutuva metsästysverotus muuttoreitin mittakaavassa.

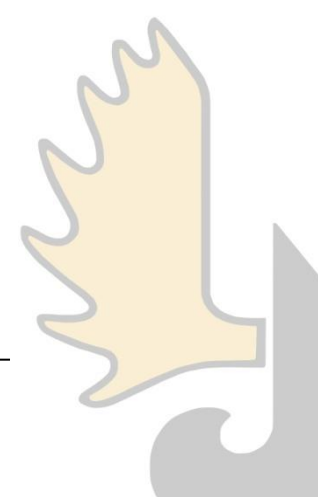
- **Metsästys keskeytetty kunnes kanta elpynyt ja on riittävät tiedot metsästyksen mitoittamiseen kestävälle tasolle**
- **Metsästys sallittu muuttoreitin tason sopeutuvan metsästysverotusmallin puitteissa**

Taigametsähanhen kannanhoidon uusi aika

- AEWA hanhitoimintaohjelman kokousmateriaalit verkossa.
- 1. kokous 15-16.12.2016 Kristianstad, Ruotsi: <http://www.unep-aewa.org/en/meeting/1st-meeting-aewa-european-goose-management-international-working-group>
 1. muistio: <http://www.unep-aewa.org/en/document/report-1st-meeting-aewa-european-goose-management-international-working-group-15-16-june>
- 2. kokous 15-16.6.2017 Kööpenhamina, Tanska <http://www.unep-aewa.org/en/meeting/2nd-meeting-aewa-european-goose-management-international-working-group-egm-iwg2>

Kansainvälisen metsästyssäätelyn vuosikello

Metsästysrajoitukset toimivat keskisellä kannanhoitoalueella

- Viime vuosien merkittävin toimenpide on ollut Suomen ja Tanskan voimakas metsästyksen rajoittaminen.
- Metsästyksen rajoituksen vaikutukset alkavat näkyä nyt, ja kanta on kääntynyt kasvuun.
 - Taigametsähanhi aloittaa lisääntymisen kolmivuotiaana.
 - Vuonna 2011 rajoituksista hyötyneet poikaset lisääntyivät ensimmäisen kerran kesällä 2014.
 - Kesällä 2014 kuoriutuneet poikaset munivat ensimmäisen kerran kesällä 2017.
- Suomessa on aiemmin metsästetty noin puolet koko kannanhoitoalueen saaliista, ja Suomen pesimäkantaan kohdistunut metsästys on ollut voimakasta koko muuttoreitillä ennen 2010 alkaneita rajoituksia.
 - Luonnonvarakeskuksen saalisarvion mukaan keskimääräinen saalis yli 6 000 lintua ja huippuvuonna 2006 ammuttiin 11 200 metsähanhea.
 - Nykytiedon valossa korkea verotusaste ennen Suomen ja Tanskan rajoituksia selittää taigametsähanhen taantumaa. Kun kanta tulevaisuudessa elpyy metsästystä tullaan rajoittamaan edelleen ja rajoitukset vaihtelevat vuosittain kannan tilan perusteella.

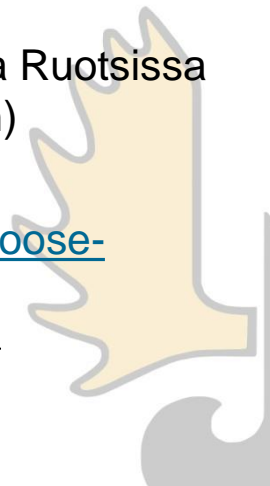
Kannan tila 2015/16 ja 2016/17

Keskinen kannanhoitoalue

Yhteenveto, Keskinen kannanhoitoalue

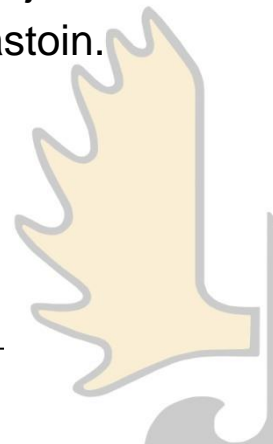
- Tammikuun laskennat Tanskasta ja Ruotsista sekä Hollannista
 - Hollannista kaularengashavainto, joka linkittää meidän kannanhoitoalueeseen, mutta havaintomäärä hyvin pieni, 11 lintua
 - Saksasta ei laskentatietoja 2016 ja 2017
- 2016 → 46 645 taigametsähanhea
- **2017 → 56 792 taigametsähanhea**
 - kanta vaikuttaa kasvavan kannanhoitoalueella ja lähestyy 60 000 rajaa lähitulevaisuudessa.
 - Kasvava trendi on havaittu myös kevälevähdysalueiden laskennoissa Ruotsissa vuosina 2007-2005 (2016 epävirallinen tulos näyttää trendin jatkuvan)

Lue kanta-arvioraportti: <http://www.unep-aewa.org/en/document/taiga-bean-goose-population-status-report-201516-and-201617>

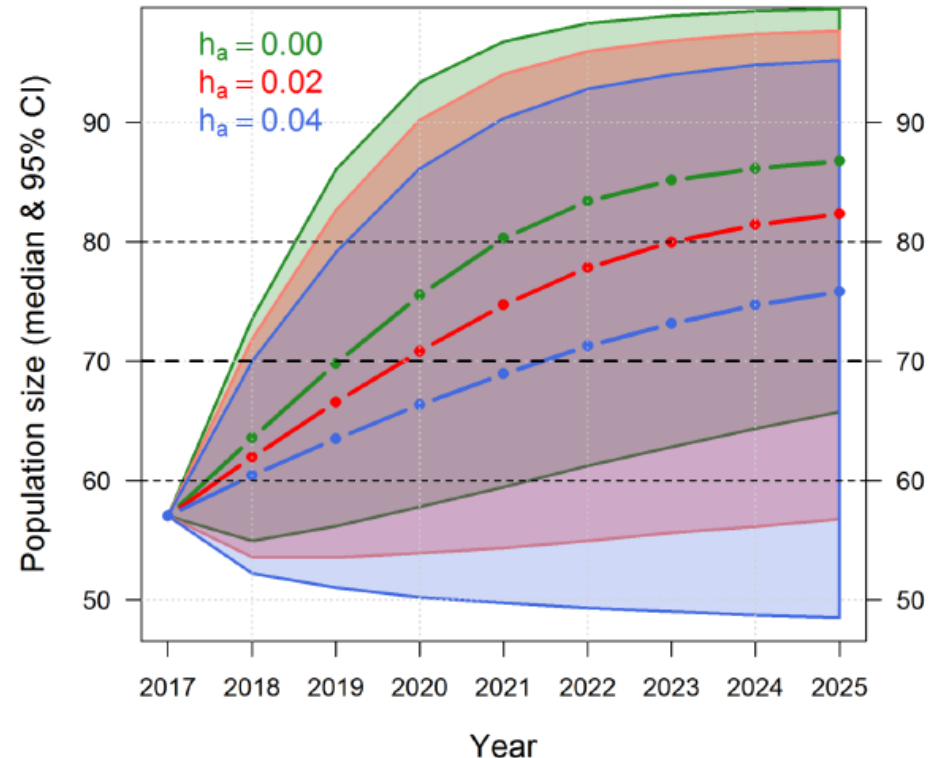
Metsästysverotusmalli

- Taigametsähanhen metsästys perustuu verotusmalliin.
- Mallissa on eri vaihtoehtoja verotusasteista.
- Kesäkuussa Kööpenhaminassa pidetyssä Goose Platformin kansainvälisessä kokouksessa päätettiin avata metsästys keskisellä kannanhoitoalueella 3 % verotusasteella, mikä mahdollistaa rajoitetun metsästyksen ja kannan samanaikaisen elpymisen.
 - Tämä ns. elvytysvaiheen verotusmalli mahdollistaa rajoitetun metsästyksen ja kannan samanaikaisen kasvun.
 - Kannan elpymisnopeus ja metsästysmahdollisuudet ovat kompromisseja.
 - Mitä vähemmän metsästystä, sitä nopeammin kanta kasvaa ja päinvastoin.

Metsästysverotusmalli

- taigametsähanhen verotusmalli perustuu laskennalliseen kannan kasvuun käytettävissä olevien tietojen pohjalla
- Malli antaa eri verotusasteita, jotka mahdollistavat kannan kasvu ja samanaikaisen rajoitetun metsästyksen
- keskeiset parametrit on kanta-arvio tammikuussa sekä riittävän tarkka saalistieto

Tutustu verotusmalliin

- 2016 malli
 - <http://www.unep-aewa.org/en/document/development-adaptive-harvest-management-program-taiga-bean-geese>
- 2017 tarkennettu malli
 - <http://www.unep-aewa.org/en/document/interim-harvest-strategy-taiga-bean-geese>

Metsästysverotusmalli

Saalismäärä-arviot ja 95 % luottamusväli

- Kestävä verotus eri talvikannan kokoluokilla ja verotusasteilla. Huom: luvut pitävät sisällään tavallisen metsästyksen, suojelumetsästyksen sekä haavoittamisesta johtuvan kuolleisuuden
 - *Luottamusväli kuvaa epävarmuutta kannan parametreista ja väliä voidaan pitää myös hyväksyttävänä metsästysverotuksen haarukkana*

Table 1. Approximate, median harvests and 95% confidence limits for a range of Taiga Bean Goose population sizes (N) and two constant, harvest rates of birds aged one year or more, h_a .

<i>N/1000</i>	<i>Harvest/1000</i>					
	<i>h_a = 0.02</i>			<i>h_a = 0.04</i>		
	2.50%	50%	97.50%	2.50%	50%	97.50%
45	1.135	1.243	1.407	2.270	2.486	2.815
50	1.255	1.377	1.559	2.511	2.753	3.118
55	1.374	1.510	1.710	2.748	3.020	3.421
60	1.490	1.640	1.858	2.981	3.281	3.715
65	1.604	1.768	2.005	3.207	3.536	4.011
70	1.714	1.891	2.151	3.429	3.782	4.297

EGM IWG 2 päätös 15.6.2017

Ruotsi esitti 4 % verotusta. Suomi ja Tanska 2 % verotusta → kompromissi 3 % verotus.

- Suomi ja Tanska aikovat pitää verotuksen kansallista kiintiötä pienempänä tukeakseen kannan elpymistä.
- Ruotsi pyrkii rajoittamaan metsästystä kansalliseen kiintiöönsä käytettävissä olevin keinoin

Kokonaiskiintiö vuonna 2017 2 334 taigametsähanhea (2 123-2 643)	Venäjä	Suomi	Ruotsi	Tanska
Osuus saaliskiintiöstä	15 %	49 %	26 %	10 %
Vuodelle 2017 sovittu verotusaste 3 %, maakohtainen kiintiö taigametsähanhia, 95 % luottamusväli	319-397	1040-1295	552-687	212-264

Kohti taigametsähanhen kestävästä metsästäystä

